

BITS OF FREEDOM

VERDEDIGT DIGITALE BURGERRECHTEN

**Aan de leden van de
Kamercommissies Veiligheid en
Justitie en Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie**

Stichting Bits of Freedom

Postbus 10746
1001 ES Amsterdam

M +31 (0)6 5438 6680

E ot.vandaalen@bof.nl

W www.bof.nl

Bankrekening 55 47 06 512

Bits of Freedom, Amsterdam

KVK-nr. 34 12 12 86

Betreft

Speerpuntenbrief Auteursrecht 20©20

Datum

Amsterdam, 23 november 2011

Geachte heer, mevrouw,

1. Op 30 november vindt het algemeen overleg over de Speerpuntenbrief auteursrecht van staatssecretaris Teeven plaats. Bits of Freedom verdedigt de grondrechten op communicatievrijheid en privacy op internet. Het voorgestelde beleid van Teeven raakt die grondrechten. Bits of Freedom maakt daarom graag van de gelegenheid gebruik om haar visie te geven op deze voorstellen.

Serieuze oplossing voor de auteursrechtproblematiek en internet

2. Staatssecretaris Teeven heeft onvoldoende serieus onderzoek gedaan naar betaalmodellen die zorgen dat zoveel mogelijk fans kunnen genieten van entertainment terwijl kunstenaars het geld verdienen waar ze recht op hebben. Dit steekt des te meer nu er meerdere, realistische alternatieven zijn:
 - De **entertainmentbundel**. Een vrijwillige bijdrage met opt-out die internetters betalen aan hun internetprovider voor het gebruik van muziek, films, boeken en andere vormen van entertainment, die wordt verdeeld onder kunstenaars via collectieve beheersorganisaties.
 - De **verspreidingslicentie**. Een licentie die nieuwe bedrijven, zoals de volgende iTunes en Spotify, kunnen afnemen om muziek, films, boeken en andere vormen van entertainment aan te bieden aan het publiek.
 - Het **stream- en downloadgeld**. Een verplichte bijdrage die internetters betalen aan een zelfstandig bestuursorgaan voor het downloaden van muziek, films, boeken en andere vormen van entertainment, die wordt verdeeld onder kunstenaars via collectieve beheersorganisaties.

3. Bits of Freedom realiseert zich dat deze modellen voor- en nadelen hebben. Maar die kunnen pas tegen elkaar worden afgewogen als hierover een debat plaatsvindt. Ter illustratie is als **bijlage** een variant van de entertainmentbundel nader uitgewerkt.

Handhaving onacceptabel want in strijd met mensenrechten

4. Staatssecretaris Teeven heeft nagelaten deze nieuwe betalingsmodellen te onderzoeken, en wil zelfs een downloadverbod en websiteblokkades introduceren. Een downloadverbod staat op gespannen voet met het grondrecht op privacy, want dat heeft uiteindelijk tot gevolg dat het surfgedrag van internetgebruikers in detail moet worden gemonitord. Websiteblokkades zijn in strijd met het grondrecht op communicatievrijheid, want daarmee wordt onrechtmatige én rechtmatige informatie geblokkeerd, nu én in de toekomst.

Moratorium op handhaving vóór introductie alternatieve betalingsmodellen

5. Vóórdat ook maar sprake kan zijn van een discussie over verdere handhavingsmaatregelen, moet daarom worden onderzocht wat de vóór- en nadelen zijn van deze verschillende nieuwe betalingsmodellen, inclusief de bovenstaande.

Advies: Het parlement zou de regering moeten verzoeken een onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek uit te laten voeren naar de voor- en nadelen van de belangrijkste alternatieve betalingsmodellen, en de besluitvorming over het eventueel onrechtmatig verklaren en strafbaar stellen van het zonder toestemming downloaden van auteursrechtelijk beschermd materiaal en gerelateerde handhavingsmaatregelen in afwachting van de resultaten van dit onderzoek uit te stellen.

Tot slot: de kern van de discussie over auteursrecht op internet

6. Onlangs verwoordde Eurocommissaris Kroes de kern van het auteursrecht haarscherp: moreel moet het auteursrecht kunstenaars stimuleren en erkennen; economisch moet het zorgen dat kunstenaars worden beloond; en juridisch moet het begrijpelijk en handhaafbaar zijn.¹ De voorstellen van Teeven bereiken juist het tegenovergestelde: ze dragen bij aan afnemend maatschappelijk draagvlak voor het auteursrecht; kunstenaars zullen niet meer verdienen door strengere handhaving; en juridisch zijn de voorstellen onacceptabel. Het is hoog tijd voor een serieus debat over het stimuleren van deze kernpunten.

Bits of Freedom vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en houdt zich graag beschikbaar voor een nadere toelichting als daaraan behoefte bestaat.

Hoogachtend,

Ot van Daalen

Directeur Bits of Freedom

¹ Zie de speech van Kroes van 19 november 2011 in Avignon, te vinden op: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/11/777&fo%20mat=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

BIJLAGE: EEN ALTERNATIEF VERDIENMODEL: DE ENTERTAINMENTBUNDEL

Al meer dan tien jaar voeren verschillende kampen een verhitte discussie over downloaden op internet. Ondertussen lopen kunstenaars al jaren inkomsten mis en groeit een generatie internetgebruikers op met de gedachte dat alle muziek en films gratis beschikbaar zijn. Dat moet anders.

Nederland kan zorgen dat fans volop blijven genieten van entertainment én kunstenaars daarmee geld verdienen. Het is hoog tijd voor een publiek debat over de manier waarop we dat kunnen bereiken. Er zijn verschillende verdienmodellen, allemaal met hun voor- en nadelen. In dit stuk wordt ter illustratie één alternatief voor het downloadverbod beschreven: de entertainmentbundel.

De uitdaging: internetters laten betalen voor entertainment

Makers van muziek, films, boeken etc. hebben recht op een eerlijke vergoeding voor de exploitatie van hun werk – en die krijgen zij nu maar deels. Internetters blijven immers op grote schaal onbetaald creatief materiaal via internet uitwisselen, onder meer via peer to peer-netwerken, lockerwebsites en streaming sites. Dit zal niet afnemen: technologische innovatie maakt downloaden steeds makkelijker, onzichtbaarder en goedkoper. En innovatieve betaalde diensten worden maar mondjesmaat door de entertainmentindustrie toegestaan, als ze al worden toegestaan.

Bits of Freedom is ervan overtuigd dat het merendeel van de internetters tegelijkertijd wel wil betalen voor het gebruik van materiaal. Een oplossing zou dus moeten zorgen dat een groot deel van die mensen die nu downloaden, daarvoor gaan betalen. Zou het niet eenvoudig zijn om aan te sluiten bij die innovatieve distributiemethoden die al jaren worden gebruikt om muziek en films te downloaden, zoals peer to peer-netwerken, lockerwebsites en streaming sites?

Een oplossing: de entertainmentbundel

Een oplossing kan liggen in de entertainmentbundel: een maandelijkse vergoeding die iedere internetabonnee via zijn internetprovider, zoals KPN en Ziggo, aan kunstenaars betaalt. In ruil daarvoor mag de abonnee onbeperkt materiaal uitwisselen via internet. De internetprovider geeft de vergoeding door aan collectieve beheersorganisaties, die dit verdeelt onder de kunstenaars. De abonnee blijft doen wat hij al doet: het downloaden van materiaal, via de software en platforms die hij of zij kiest. Maar met twee belangrijke verschillen: dit keer krijgt de kunstenaar betaald én heeft de gebruiker toestemming.

De abonnee krijgt de entertainmentbundel standaard bij zijn internetabonnement. Als de internetabonnee geen gebruik wil maken van onderdelen van die bundel, kan hij zich uitschrijven (voor verschillende soorten materiaal: muziek, boeken, films, etc). Maar dan mag hij dat materiaal natuurlijk ook niet uitwisselen of downloaden.

ACHT VRAGEN OVER DE ENTERTAINMENTBUNDEL

Wat zou zo een entertainmentbundel per maand kosten?

De entertainmentbundel is een winstgevend en relatief eenvoudig instrument om vergoedingen voor downloaden te ontvangen. De beheersorganisaties, dus indirect de kunstenaars zelf, stellen de prijs van de bundel vast. Natuurlijk zal het succes van de entertainmentbundel voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van de hoogte van het maandelijkse bedrag. Door het verlagen van de prijs zal de bundel ook populairder worden.

Hoe kunnen internetters worden gestimuleerd om een entertainmentbundel te houden?

Hoewel het grootste deel van de internetters zich naar verwachting niet zal uitschrijven, is het natuurlijk niet uitgesloten dat een aantal internetters dit wel doet. En van die internetters, is het weer mogelijk dat een deel tóch materiaal dat onder de bundel valt downloadt, dus zonder te betalen. Voorlichting zou erop gericht moeten zijn om het grootste deel van de downloaders te laten betalen.

Over welk materiaal zou deze entertainmentbundel gaan?

Abonnees zouden een bundel moeten kunnen afsluiten voor verschillende soorten materiaal. De meest voor de hand liggende soorten zijn films en series, muziek en e-boeken. Een abonnee zou per soort materiaal moeten kunnen aangeven of hij deze uit zijn bundel wil laten.

Kunnen internetters gratis materiaal downloaden als ze geen bundel hebben?

Wanneer de kunstenaar of maker aangeeft geen vergoeding voor de exploitatie te willen ontvangen en zijn auteursrecht maar beperkt handhaaft, kan dat werk gewoon via internet worden uitgewisseld. Daarbij kan worden gedacht aan materiaal dat wordt uitgebracht onder een creative commons licentie of een open source licentie.

Hoe bereikt de vergoeding de juiste rechthebbenden?

De vergoeding wordt door de internetprovider aan collectieve beheersorganisaties doorgegeven. De verdere verdeling vindt plaats door die organisaties, dus indirect de kunstenaars zelf. Buitenlandse rechthebbenden worden betaald via de wederkerige samenwerkingsovereenkomsten van de Nederlandse collectieve beheersorganisaties. Een verdeelsleutel op basis van populariteit kan via anonieme metingen worden opgesteld.

Hoe kan een entertainmentbundel innovatie stimuleren?

De entertainmentbundel is een voorbeeld van de omarming van innovatie. Diensten zoals iTunes en Spotify die nu al bestaan, kunnen gewoon naast deze bundel blijven bestaan. Gebruikers kunnen immers zelf kiezen voor welke diensten zij willen betalen: zij kunnen een entertainmentbundel voor muziek afnemen, óf een abonnement op Spotify, óf muziek kopen via iTunes (of een combinatie hiervan). De entertainmentbundel zal juist ervoor zorgen dat een nieuwe markt van klanten en materiaal, die nog geheel open staat voor innovatie en ontwikkeling, wordt aangeboord.

Is dit plan mogelijk onder het huidige auteursrecht?

Nederland zal in het buitenland op de bres moeten staan voor kunstenaars. Alleen door internet te omarmen kan er daadwerkelijk geld worden verdiend door kunstenaars. Het is niet uitgesloten dat het huidige starre auteursrechtstelsel daarvoor moet worden aangepast.